

За авіакадри

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Газета виходить з жовтня 1930 р.

ОРКЕСТР ХАІ ВСТАНОВИВ РЕКОРД УКРАЇНИ

25 травня 2024 року протягом 10 годин Народний самодіяльний духовий оркестр ХАІ зробив неможливе!

Установлено рекорд України, що був зафіксований експертом Національного реєстру рекордів України Марком Орловським. Рекорд із виконання оркестром 94 музичних творів протягом 10 годин.

За час трансляції було зібрано майже 300 тис. грн. Проте збір триває, адже за мету було поставлено суму 555 тис. грн!

А починалося все з ідеї, яку втілили наші студенти, випускники і викладачі в складі оркестру ХАІ.

Щиро дякуємо адміністрації університету, без підтримки і віри це було б неможливо! Також дякуємо Профспілці студентів університету та Національному реєстру рекордів України!

Під час фіксації рекорду Харків був під ворожим обстрілом, колектив перебував у безпечній локації, з урахуванням норм безпеки. Ми співчуваємо постраждалим і родинам загиблих.

Боротьба триває!

94-РІЧЧЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АЕРОКОСМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Дорогі друзі, колеги та студенти!

Цьогоріч ми святкуємо 94-річчя нашого рідного Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

Святкування 94-річчя нагадує нам про славу історію та величні досягнення нашого університету, який за десятиліття свого існування виховав безліч видатних фахівців у галузі авіації та космонавтики.

Завдяки спільним зусиллям викладачів, студентів і співробітників ХАІ завжди був і залиша-

ється провідним центром наукових досліджень та інновацій. Внесок у розвиток науки, техніки й освіти є неоціненним, і саме за сприяння наших працівників університет продовжує рухатись уперед, надихаючи нові покоління на великі звершення.

Вітаємо всіх із 94-ю річницею ХАІ! Бажаємо університету процвітання, нових відкриттів і досягнень, а кожному з вас – здоров'я, натхнення та успіхів у всіх починаннях. Нехай наша громада завжди залишається дружною, сильною та об'єднаною спільною метою – підкорення нових висот!

Зі святом, рідний ХАІ!

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНОЇ ДОШКИ НА ЧЕШЬ АНАТОЛІЯ ІВАНОВИЧА ДОЛМАТОВА

25 травня 2024 року в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» відбулось урочисте відкриття пам'ятної дошки на честь видатного вченого та педагога, доктора технічних наук, професора Анатоля Івановича Долматова.

Протягом багатьох років професор Долматов присвятив себе розвитку авіаційної науки та підготовці висококваліфікованих інженерних кадрів. Його внесок у становлення та розвиток ХАІ є неоціненним. Він залишив яскравий слід у серцях своїх студентів і колег.

На урочистій церемонії відкриття пам'ятної дошки зібралася велика кількість шанувальників наукової та педагогічної діяльності Анатоля Івановича. Присутні віддали належну шану видатному вченому та подякували за його невтомну працю на благо авіаційної галузі України.

Ми пишаємося тим, що в стінах ХАІ увіковічено ім'я видатного педагога та науковця Анатоля Івановича Долматова. Його ім'я назавжди залишиться в історії нашого славетного вишу.

ОНЛАЙН-ВЕБІНАР НАУКОВОГО КОМІТЕТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ З РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

З радістю хочемо поділитися з вами результатами нашого заходу до 25-річчя гуманітарно-правового факультету!

Відбулася XXV Міжнародна науково-практична конференція на тему «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті».

Відкриття конференції відбулося в змішаному форматі – офлайн та онлайн.

Під час заходу учасників привітали в. о ректора Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»,

професор Олексій Литвинов та в. о. декана гуманітарно-правового факультету, доцент Світлана Широка. Зокрема, зі вступним словом виступила співголова конференції – професорка Алла Прилуцька.

На пленарному засіданні вислухали доповіді від провідних фахівців у галузі гуманітарних і правових наук.

Відбувся також студентський круглий стіл на тему «Аксіотрансформація гуманітаристики в реаліях воєнного часу», де обговорювали актуальні аспекти гуманітарної діяльності у воєнний період.

Центр зв'язків із громадськістю

ДЕНЬ НАУКИ

21 травня в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» відбулося урочисте вручення подяк і почесних грамот від Харківської обласної військової адміністрації, Харківської обласної ради та Харківської міської ради з нагоди Дня науки в Україні.

Подяки і грамоти, вручені талановитим співробітникам університету, – визнання важливої роботи працівників вишу, результат їхніх безперервних зусиль і відданості своїй справі!

Щиро вітаємо співробітників ХАІ із цими заслуженими відзнаками! Нехай ваша праця завжди буде плідною, а досягнення – визнаними та шанованими!

Центр зв'язків із громадськістю

SCIENCE BRIDGE: НАУКА ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ

До Дня науки відбувся потужний загальноукраїнський захід – Science Bridge: наука для майбутнього України. Захід об'єднав понад сотню вчених, організаторів науки Києва, Львова, Луцька, Кривого Рогу, Кропивницького, Сум, Полтави, Одеси, Дніпра, Кременчука, Харкова.

Це стало можливим завдяки ініціативі Ради проректорів з наукової роботи та повній інформаційній підтримці Харківського ІТ-кластера.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Усе розпочалося з флешмобу, а продовжилося виступами представників різних регіонів, які наголошували на особливостях внесків університетів у відновлення України.

Науковці одностайні у своєму баченні таких питань:

- освіта+наука+бізнес = національна безпека України;
- формування міжуніверситетських консорціумів для боротьби за фінансування проєктів;
- доведення розробок університетів до реального сектору економіки;
- посилення інноваційної складової досліджень.

Під час заходу також було обговорено багато інших питань, зокрема, сформовано спільне бачення розвитку науки в Україні.

Центр зв'язків із громадськістю**МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ОСВІТА ТА КАР'ЄРА – 2024»**

26–27 квітня 2024 року відбулася 40-ва міжнародна виставка «Освіта та кар'єра – 2024» у віртуальному форматі з використанням передових онлайн-технологій. Це був важливий момент для освітньої громадськості, адже виставка слугувала платформою для презентацій вітчизняних освітніх закладів, проведення семінарів та обговорення питань подальшого розвитку освітньої системи, міжнародного співробітництва й інноваційних технологій у галузі освіти.

Для учнів, студентів і їхніх батьків виставка стала важливим інформаційним заходом, де вони мали змогу ознайомитися з умовами вступу, навчальними програмами, напрямками підготовки та спеціальностями навчальних закладів.

У виставці взяли участь заклади освіти з різних країн, що створило унікальну атмосферу міжнародного обміну досвідом. Загалом на виставці було представлено 63 українські освітні заклади.

У межах виставки відбулося 46 заходів у форматі онлайн, зокрема конференції, презентації, семінари, круглі столи та майстер-класи, які проводили як українські, так і іноземні експерти, представники Національної академії педагогічних наук України та Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Після завершення роботи виставки Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» було нагороджено почесним званням «Лідер вищої освіти України».

Центр зв'язків із громадськістю

ЗАХІД «ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО СВІТОВОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ»

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

В Україні відбувся важливий інформаційний захід «Інтеграція України до світового дослідницького простору». Серед учасників заходу були про-реktor з наукової роботи Володимир Володимирович Павліков та його колеги з Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».

Окрім представників вищої освіти, на заході були присутні:

- Денис Курбатов, заступник Міністра освіти і науки України (онлайн);
- Сільвіа Божінова, керівниця відділу Європейської політики сусідства Генерального директорату з досліджень та інновацій Європейської комісії (онлайн);
- Роман Гришук, народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій;
- Анатолій Загородній, президент Національної академії наук України;
- Станіслав Вільчинський, голова Національного фонду досліджень України (онлайн);
- Ольга Кревська, директорка директорату європейської та євроатлантичної

інтеграції Міністерства цифрової трансформації України.

Під час заходу обговорювались ключові напрями інтеграції України до міжнародної дослідницької спільноти. Також увага приділялась розвитку міжнародних наукових проєктів, збільшенню фінансування наукових досліджень та інновацій, гармонізації українських наукових стандартів із європейськими та підтримці академічної мобільності.

Цей захід – важливий крок на шляху повноцінної інтеграції України до європейського та світового дослідницького простору, зокрема, сприяє залученню додаткових ресурсів, розширенню міжнародних зв'язків і підвищенню впізнаваності українських наукових установ на глобальному рівні.

Центр зв'язків із громадськістю

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВАНКИ

ЖИТТЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Щиро вітаємо всіх із Всесвітнім днем української вишиванки! Це прекрасне свято, яке дає нам змогу зануритися в багатство української культури та традицій.

16 травня співробітники ХАІ долучилися до святкування в артлокації, залі каталогів НТБ ХАІ, де на них чекали такі заходи: інфоквест «Мова української вишиванки», де можна було дізнатися більше про символіку й історію цього унікального національного орнаменту, лінгвобатл «Парад ско-

ромовок», де кожен випробував свої навички з української мови, художня виставка традиційних ремесел України, а також безпрограшна лотерея для кожного учасника свята.

Дякуємо всім, хто святкував разом із нами цей прекрасний день української душі! Висловлюємо подяку кафедрі документознавства та української мови за організацію цього чудового свята!

Центр зв'язків із громадськістю

РЕЄСТРАЦІЙНЕ СВІДОЦТВО
 ХК № 170 від 06.04.1994
 (057) 788 46 54 pr@khai.edu
 Номер підготовлено і зверстано в редакції газети "За авіакадри" вул. Вадима Манька, 17, м. Харків, Україна, 61070

ЗАСНОВНИК
 Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
 Номер віддруковано у видавничому центрі «ХАІ»
 Реєстраційне свідоцтво: серія ДК №391 від 30.03.2001 р.
 вул. Вадима Манька, 17, м. Харків. Наклад 100 пр. Замовлення № 85-24
 Газета розповсюджується безкоштовно

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ
 Оксана Чала
 Тетяна Козіна
 Леонід Литвин
 Анна Литвин
 Мј 6.0

СПІЛЬНІ ДИСКУСІЇ НА НАУКОВИХ ПЛАТФОРМАХ ТРИВАЮТЬ

У попередньому випуску газети був оголошений науковий семінар із питань статистичної фізики (теорії макросистем). Цей семінар відбувся 24 травня за участю нашого університету на базі Фізико-технічного інституту низьких температур імені Б. І. Веркіна Національної академії наук України (далі – ФТІНТ). Семінар був організований заступником директора ФТІНТ з наукової роботи, доктором фізико-математичних наук, професором Олександром Вітольдовичем Долбним. Ініціатива проведення семінару виходила від випускника нашого університету 1974 року, кандидата військових наук, доцента Тахіра Анваровича Сутюшева та його колишнього колеги з наукової роботи, кандидата технічних наук, доцента Миколи Івановича Деласа, які колись займалися газодинамічними дослідженнями елементів авіаційних двигунів у Харківському вищому військовому авіаційному інженерному училищі.

На семінарі обговорювався принцип максимального виробництва ентропії в аналізі нерівноважних станів макросистем: його узагальнення та наслідки. Тема семінару, її філософські та практичні аспекти, привернули увагу фахівців різних галузей наукового знання. Учасниками семінару переважно були фахівці теоретичної фізики ФТІНТ і ХАІ, серед яких активну участь в обговоренні взяли доктори фізико-математичних наук Олександр Семенович Ковальов, Віктор Валерійович Славін, Олег Миколайович Чугай. Інтерес до теми семінару виявили також представники прикладної діяльності в галузі медицини та телекомунікацій.

Тема семінару була цікавою тим, що стосувалася питань

визначення траєкторії руху макросистем і поняття внутрішнього часу системи. Ці питання викликали інтерес в учасника семінару Тахіра Анваровича Сутюшева, який займається історією ХАІ та визначенням траєкторії її розвитку як ЗВО, а також як фахівця в галузі військового мистецтва, що бачить актуальність розвитку поняття внутрішнього часу системи (операцій) у сфері оперативного мистецтва.

Доповідач Микола Іванович Делас у своєму виступі нагадав історію виникнення теми семінару, яка декілька років тому виникла під час його педагогічної діяльності в Національному авіаційному університеті в Києві.

Свою доповідь Микола Іванович розпочав із короткого огляду розроблених ним положень, які він викладав раніше на семінарах в Інституті теоретичної фізики Національної академії наук України імені академіка М. М. Боголюбова

у 2018 році та у 2023 році на семінарі на базі ФТІНТ. В основі цих положень лежала ідея переходу від ентропії до ентропійної дивергенції в аналізі макросистем, що зумовило відмову від основного постулату статистичної механіки. Зроблені тоді висновки, серед іншого, дали змогу говорити, що формальна можливість «неквантового» походження квантових статистик пояснює рідкісний факт їх поширення не лише в класі фізичних систем, а й у сфері економіки, соціології та інших галузей.

Суть доповіді Миколи Івановича Деласа, виголошеної на семінарі, тезисно можна викласти таким чином:

1. Якщо принцип максимуму ентропії «змушує» систему вибирати найбільш імовірний із можливих макростанів, то принцип максимального виробництва ентропії Циглера – це найбільш імовірна траєкторія руху до цього макростану.

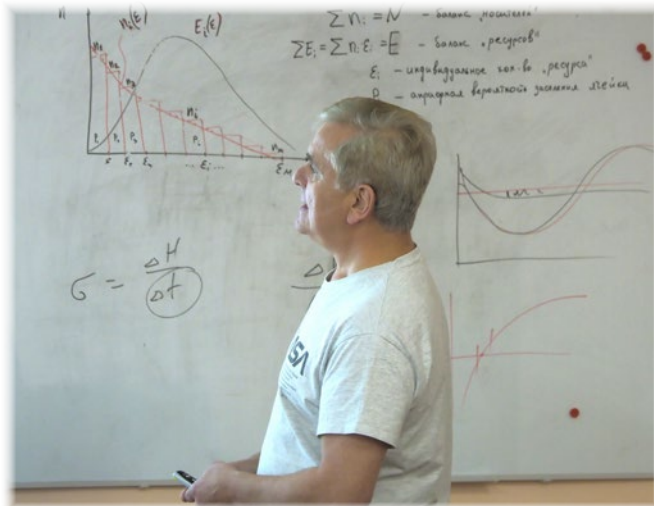
2. Запропонована формалізація цього принципу відрізняється від основаного на лінійних відношеннях підходу Онзагера. На її основі отримані рівняння динаміки нерівноважної системи. Знайдено динамічний інваріант процесу еволюції. Доведено теорему про властивості замкненої нерівноважної системи, що розвивається відповідно до принципу максимальності виробництва ентропії. Надано математичне визначення «внутрішнього» часу системи.

3. Узагальненням критерію максимального виробництва ентропії на випадок нерівних апріорних імовірностей заселення комірок є критерій максимального приросту ймовірності макростану системи. Математично ця умова виражається вимогою найшвидшого спуску для ентропійної дивергенції.

Виступ доповідача був уважно вислуханий учасниками семінару і не викликав принципових заперечень. Автор повідомив про можливе представлення наступних результатів досліджень за темою «Комбінування симетрії та фінітні властивості гранично гіперболічного (з «тяжким хвостом») та експоненціального типів розподілів».

Учасники семінару висловили думку про доцільність обговорення питань запропонованої теми на окремому семінарі за участю зацікавлених фахівців ФТІНТ та ХАІ. З огляду на специфіку наукової та навчально-методичної діяльності ХАІ з метою популяризації наукових знань серед викладачів, а також студентів, аспірантів і докторантів убачається можливість проведення цього семінару саме на базі нашого університету.

Центр зв'язків із громадськістю

